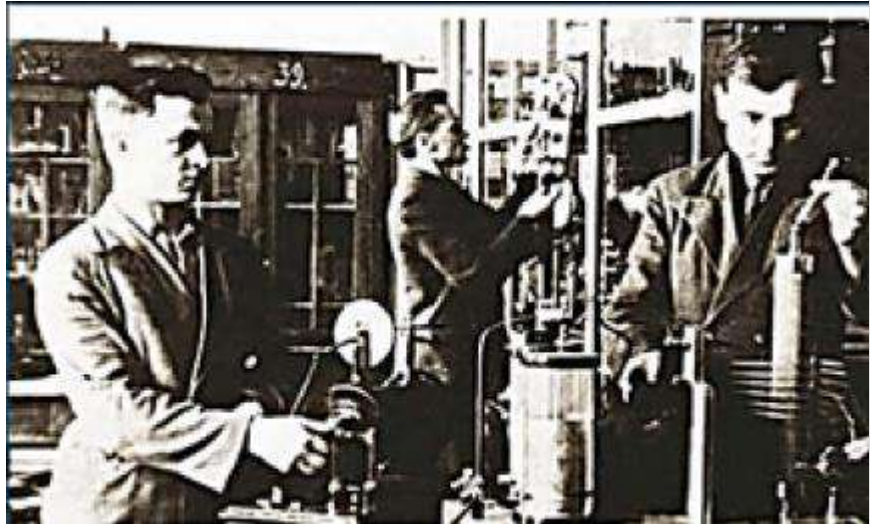

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Після завершення Великої Вітчизняної війни (22.06.1941 – 09.05.1945 р.) підготовку вчителів праці у шкільних майстернях у Кіровоградському державному педагогічному інституті ім. О.С. Пушкіна покладали на кафедру фізики. Інститут мав авторитет, добрі традиції, матеріальну базу і відповідні кадри. Цими питаннями на фізико-математичному факультеті займалися демобілізований з лав Червоної Армії капітан П.Г. Холявенко – декан фізико-математичного факультету з 1951 по 17.01.1962 р., декан загальнонаукового факультету з 1962 по 1963 р., фронтовики А.Н. Корсунський (заступник декана 1946 - 1967 р.). Й.А. Захальов – завідувач кафедри фізики (1959-1971 р.). Ректором інституту з 1957 по 1978 р. був Ф.Г. Овчаренко.

*Ректор
Ф.Г.Овчаренко*

П.Г.Холявенко в лабораторії фізики

П.Г.Холявенко

Й.А.Захальов

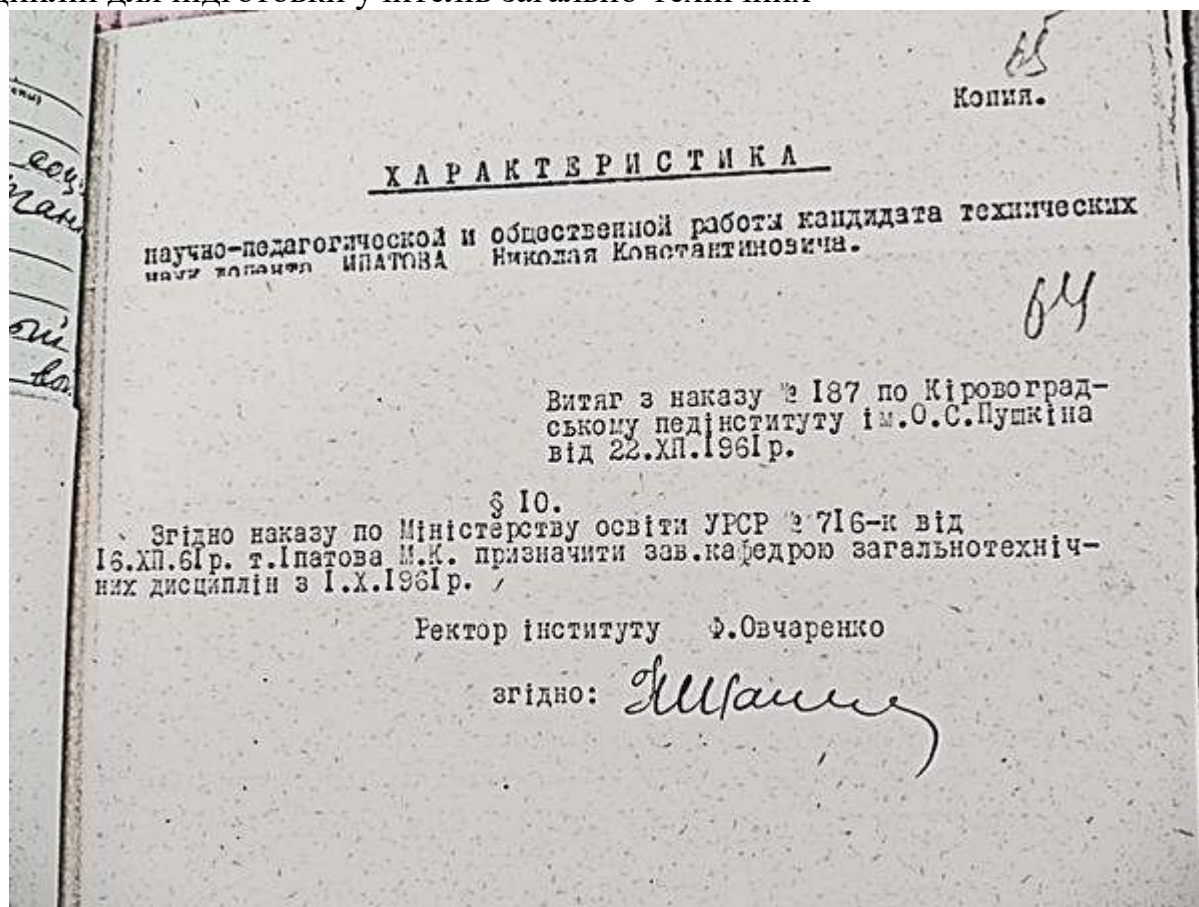
А.Н.Корсунський

Історія кафедри нинішньої назви теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці і техніки безпеки має два періоди свого розвитку: 1957 – 1967 роки та з 1993 до теперішнього часу.

Витоки кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності беруть початок з 1957 року з розвитком у радянській школі політехнічної

освіти та виробничого навчання. На кафедрі фізики було введено додаткову спеціалізацію «Праця у шкільних навчальних майстернях».

Набутий досвід дав можливість у 1961 р. створити кафедру загально-технічних дисциплін для підготовки учителів загально-технічних

Наказ про призначення М.К.Іпатова завідувачем кафедри ЗТД дисциплін та праці у шкільних навчальних майстернях з 5-річним терміном навчання. Завідувати кафедрою призначено кандидата технічних наук, доцента М.К.Іпатова.

І.К.Іпатов

О.І.Мінін

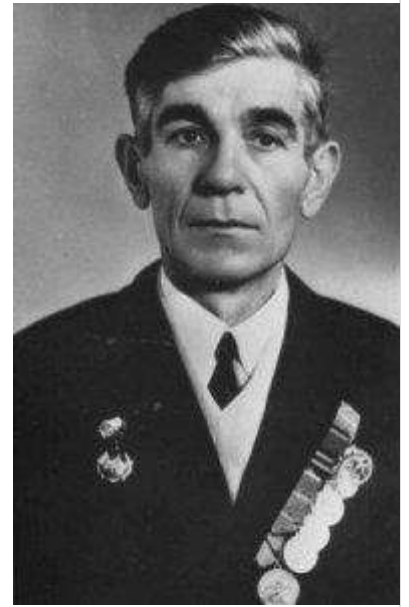
Б.Я.Дейчман

А.М.Константинов

В.В.Пустовіт

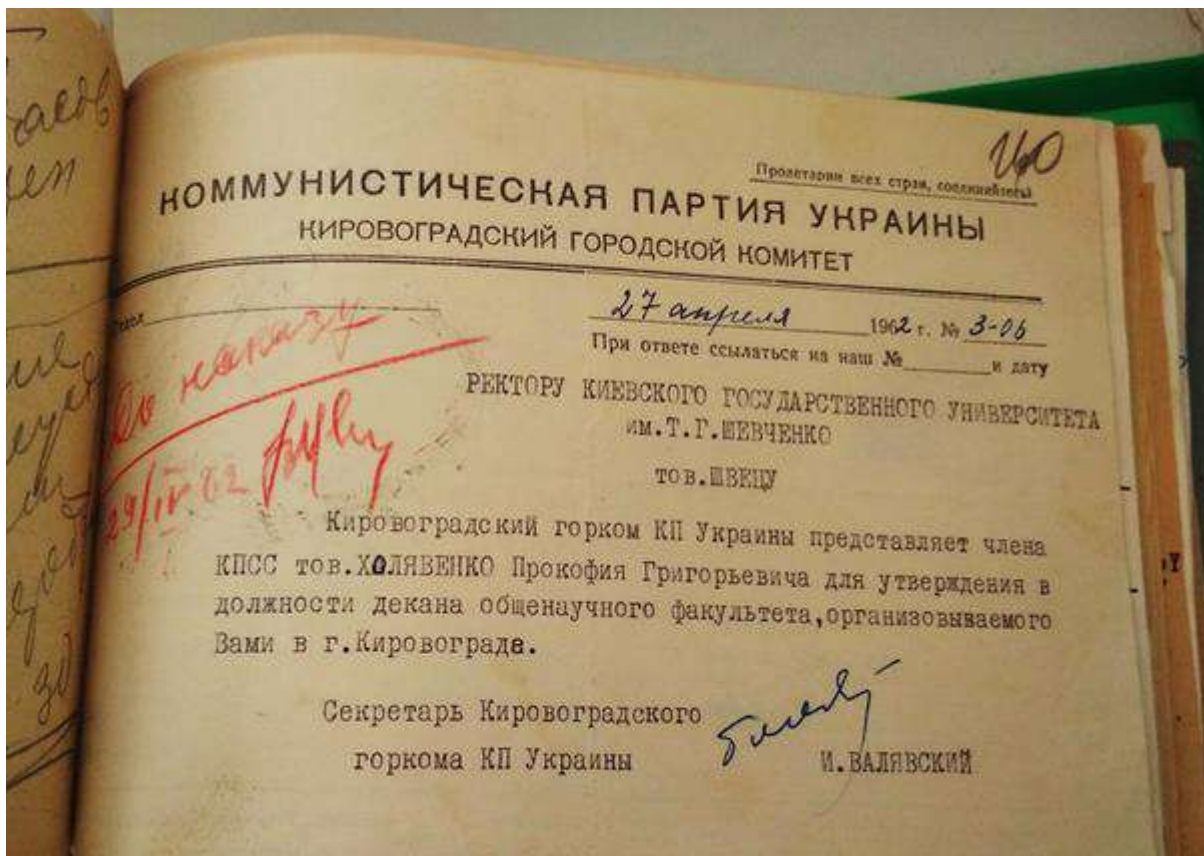

О.Т.Хромочкін

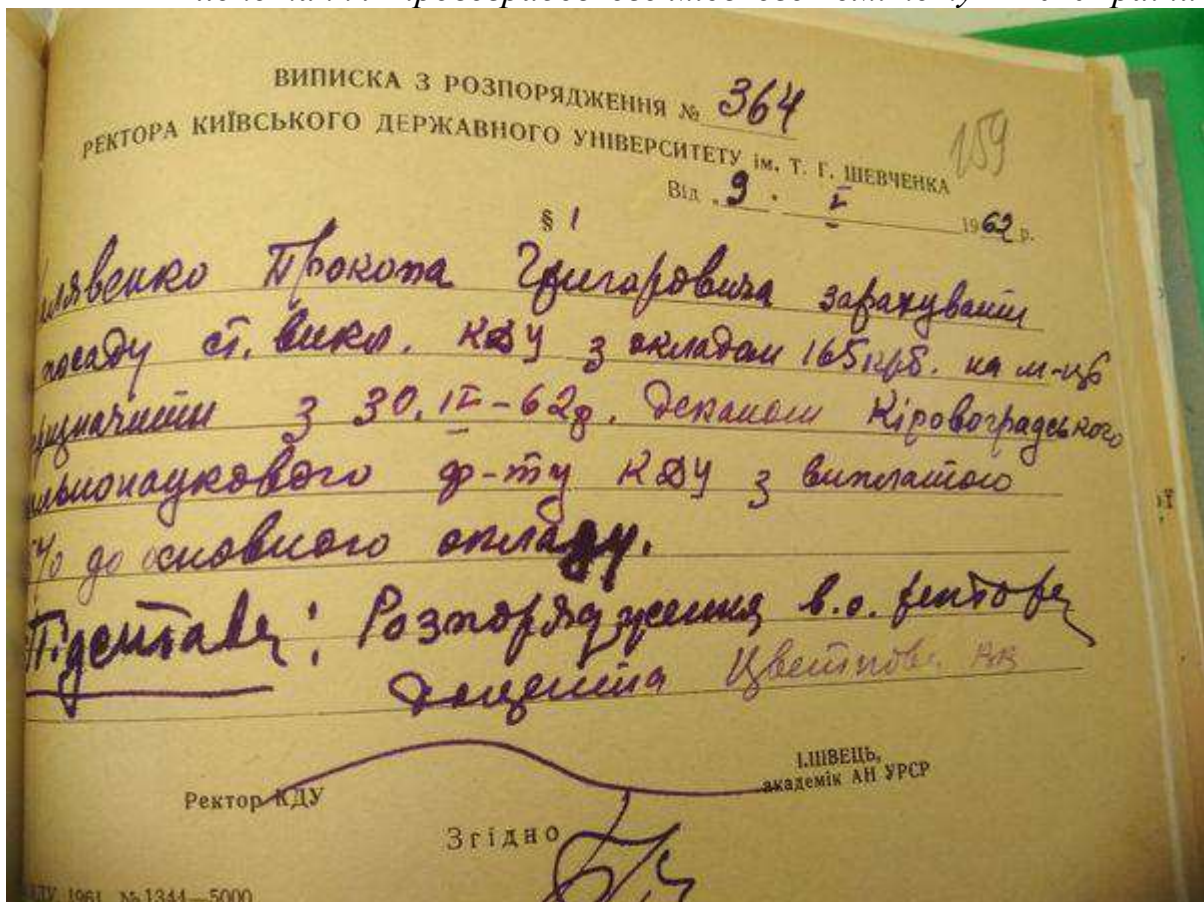
Згідно зарплатної довідки на кафедрі фізики працювали Й.А.Захальов (завідувач), І.З.Ковальов, Я.Б.Дейчман, Л.О.Волков, О.І.Гріденко; на кафедрі загально-технічних дисциплін М.К.Іпатов – завідувач, кандидат технічних наук доцент; старший викладач О.І.Мінін, викладачі А.М.Константинов і М.А.Раскевич; асистент В.В.Пустовіт.

Кафедра забезпечувала навчання технічної механіки, електротехніки, радіотехніки, основ машинознавства, машинознавства з автотракторним практикумом, технологій обробки дерева та металів із практикумом у навчальних майстернях, навчального кіно, фотографії, методики праці в шкільних навчальних майстернях, виробничу практику тощо. Столярна майстерня була оснащена фугувальним, рейсмусовим, токарними, свердлильними й іншими верстатами, а механічна - промисловими токарними, фрезерними, свердлильними та стругальними верстатами. Навчальний план передбачав опанування технологічними операціями з ручної та механічної обробки матеріалів у шкільних майстернях середньої школи для хлопців. Дівчата оволодівали спеціальністю медичної сестри цивільної оборони.

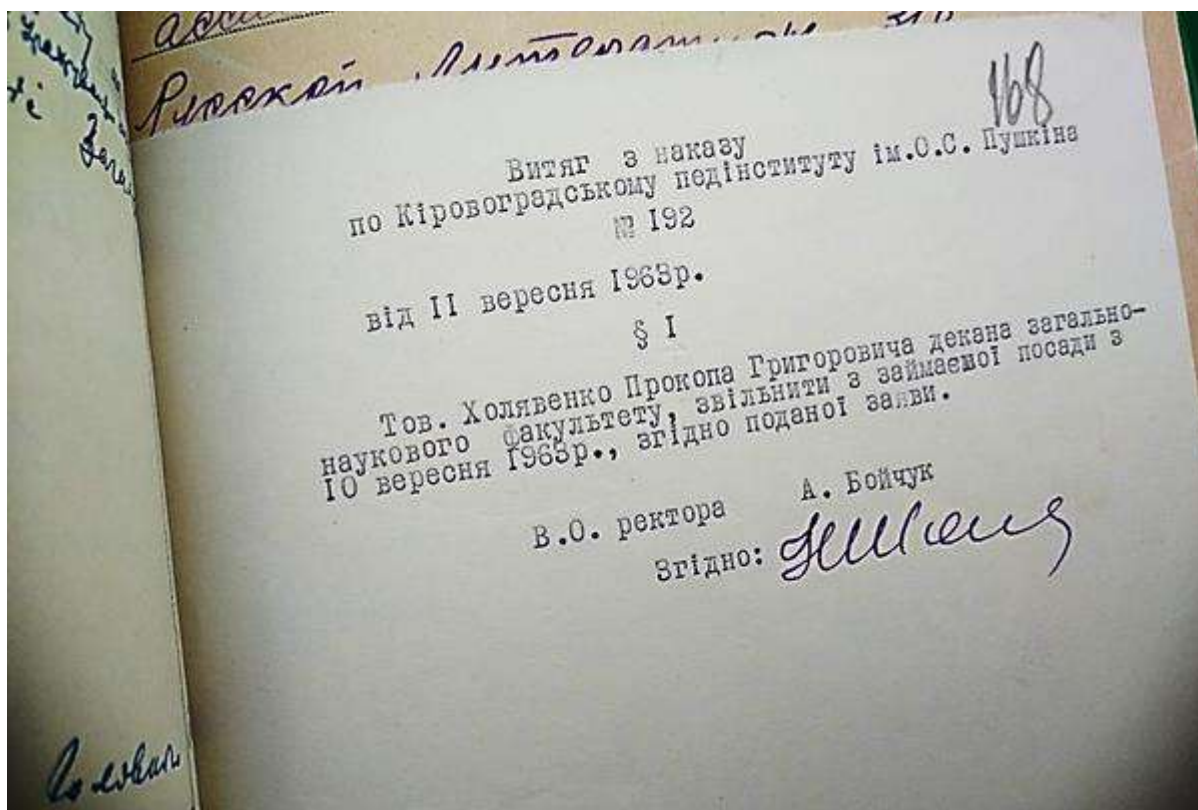
У квітні 1962 р. Київський державний університет ім. Т.Г.Шевченка на базі утворених кафедр в Кіровоградському педагогічному інституті ім. О.С.Пушкіна організував загальнонауковий факультет. 27 квітня 1962 р. ректор Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка призначив П.Г.Холявенка деканом цього факультету за поданням Кіровоградського міського комітету Комуністичної партії України.

Клопотання Кіровоградського міського комітету КПУ України

Призначення доцента П.Г.Холявенка деканом загальнонаукового факультету, який створено Київським державним університетом імені Т.Г.Шевченка

Витяг із наказу про звільнення П.Г.Холявенка з посади декана загальнонаукового факультету

У вересні 1963 р. кафедра загально-технічних дисциплін переведена до складу фізико-математичного факультету, а загальнонауковий факультет було ліквідовано. Завідувачами кафедри були доценти Д.М.Лужковський (1963-1964), Г.О.Дубовов (1964-1967).

Г.О.Дубовов та Л.О.Волков (1954 р.)

*Група Б спеціальності «Фізика та ЗТД». Група Б спеціальності "Фізика та ЗТД":
Василь Чубар, Людмила Флоренко, Надія Шурдук, Станіслав Олійник, Людмила Драчук,
..., Петро Шевченко (1962 рік).*

Забезпечувалась підготовка майбутніх учителів трудового навчання для загальноосвітніх шкіл за спеціалізацією «Загально-технічні дисципліни». Було переоснащено столярну, слюсарну, механічної обробки металу майстерні, створено лабораторію із матеріалознавства, фотолабораторію, лабораторію для електромонтажних робіт й радіотехнічних приладів. До 70-х років ХХ ст. у столярній майстерні працював навчальний майстер О.Т. Хромчкін, у механічній майстерні навчальні майстри І.С. Шостак, О.Д. Медведєв, А.М. Охота, І.Й Терентьєв.

Микола Андрійович Раскевич та студент Олійник Станіслав (1962) у механічній майстерні виготовляють деталі для приладів

1 травня 1963 року: навчальний майстер столярної майстерні Григорій Петрович, викладач хімії А.Ф.Тищенко, начальник відділу Цивільної оборони інституту П.Я.Пронюшкін, навчальний майстер слюсарної майстерні І.С.Шостак

Навчальний майстер І.Терентьєв у столярній майстерні

Придбано та обладнано для навчання два вантажних автомобілі, декілька мотоциклів, створено необхідне навчально-методичне забезпечення, класи автосправи і мотоцикла, що забезпечувало проведення практичних занять з автосправи. Заняття з автосправи проводили Л.Г. Козак, а з керування мотоциклом лаборанти В.І. Ярошенко, А.А. Дишловий, А.Ф. Можний. Після завершення вивчення курсів дисциплін та набуття практичних навичок водіння транспортних засобів студенти складали відповідні екзамени в ДАІ й одержували посвідчення на право керування вантажним автомобілем або мотоциклом. Зокрема, посвідчення водія одержали ще студентами М.І.Садовий (нині доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності), В.В.Чорний (чемпіон інституту з мотоспорту), О.О.Демченко (заступник голови ради ветеранів), І.П.Александров (голова Новоархангельської районної ради депутатів), В.О.Мартиновський (викладач профтехучилища), В.В.Чубар (доцент кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності), М.П.Лебедик (кандидат педагогічних наук Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка), П.Коба (викладач технікуму м. Дніпропетровськ), В.Сиволап (викладач Центральноукраїнського технічного університету), В.Каськов (інженер Кіровоградського радіозаводу) та ін. Для проведення профорієнтаційної роботи частина студентів відряджалася на мотоциклах до середніх шкіл області. У 1965 р. завершив навчання на спеціальності «Загально-технічні дисципліни» В.П.Барабаш, який у 1976–1980 роках працював завідувачем кафедрою педагогіки інституту.

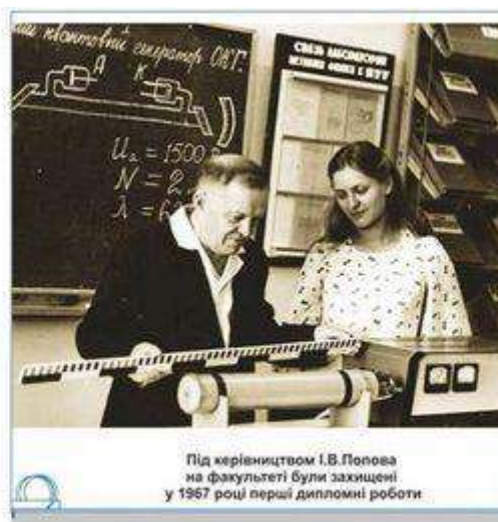

М.І.Садовий (1970)

П.Коба, В.Каськов, В.Сиволап

У січні 1967 року кафедру загально-технічних наук приєднано до кафедри фізики, якою керував кандидат фізико-математичних наук, доцент Й.А.Захальов. Столярна, слюсарна та механічна майстерні продовжували функціонувати, студенти спеціальності фізика набували предметних компетентностей. Збереглися навчальні кабінети, де студенти спеціальності фізика продовжували вивчати спецкурси: фотосправа, спецпідготовка, автосправа, токарна справа, машинознавство, фізика напівпровідників, електромонтажні роботи, колективні радіолюбительські радіостанції. Випуск учителів трудового навчання припинився, але випускники фізики успішно вели заняття у шкільних майстернях.

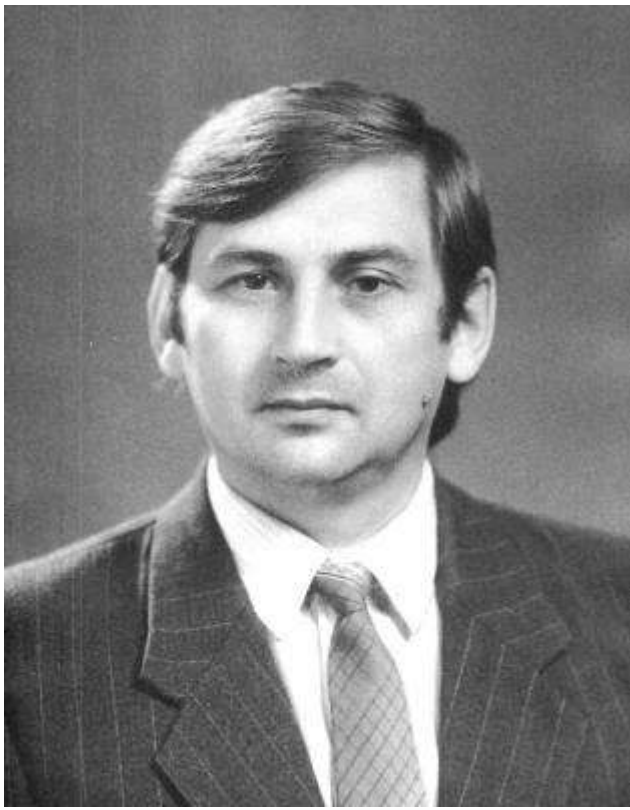
На кінець 70-х – початок 80-х років ХХ ст. досить гостро проявилась тенденція до зменшення кількості абітурієнтів, в тому числі і на фізико-математичному факультеті. В цей період досить широкого поширення набули навчально-виробничі комбінати. В них навчалися як міські,

Зліт трудових виробничих бригад та таборів праці і відпочинку Кіровоградської області (1978 р.) проводить заступник голови Кіровоградського облвиконкому Є.М.Чабаненко перший секретар обкому комсомолу О.О.Скічко, завідувач облвно Б.П.Хижняк, завідувач відділу шкіл та навчальних закладів Кіровоградського обкому Компартії України В.О.Решетов, заступник завідувача облвно В.О.Чекмарьов, директор інституту удосконалення учителів М.А.Яровий, учителі трудового навчання, директори шкіл та учні.

так і сільські школярі. Навчально-виробничі бригади започатковано у Північній Америці у 1840 р., а в СРСР в 30-х роках минулого століття. Підсумків роботи щорічно підбивалися в області на самому високому рівні.

Матеріальна база, викладацький склад кафедри фізики дозволяли запровадження спеціалізації з трудового навчання, що забезпечило розвиток міжшкільних навчально-виробничих бригад, шкільних майстерень. Після детального обговорення на кафедрі проблеми було зроблено висновок про необхідність розпочати роботу із започаткування підготовки й учителів трудового навчання. Здійснювався пошук оптимальних шляхів вирішення проблеми. У 1984 році на базі кафедри фізики створено кафедру фізики та кафедру методики фізики й ТЗН. Майстерні були підпорядковані різним кафедрам, що не сприяло набуттю студентами політехнічних компетентностей. У 1987 р. за ініціативи декана фізмату доцента М.І.Садового (в минулому інспектора шкіл відділу шкіл Кіровоградського облвиконкому, де вів мережу шкіл, трудових об'єднань, міжшкільних комбінатів, шкільних майстерень та ін.) кафедри об'єднано в кафедру фізики і ТЗН. До навчального плану було додатково включено дисципліни, які давали можливість формувати у студентів предметні компетентності з трудового навчання, а відповідно випускники могли працювати учителями трудового навчання в шкільних майстернях, міжшкільних навчально-виробничих комбінатах.

О.М.Царенко

І.Ю.Ткачук

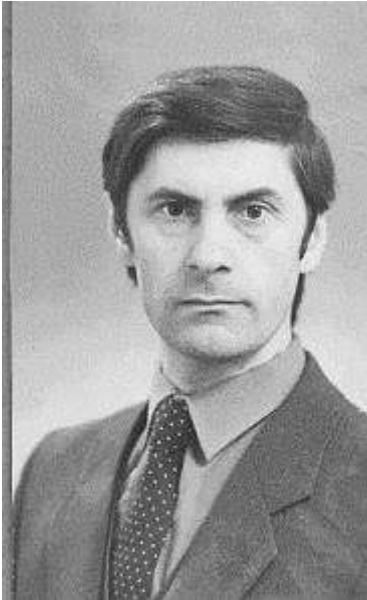
В цей період захистили дисертації і стали кандидатами фізико-математичних (або технічних) наук В. І. Сірий, І. Ю. Ткачук, Л. О. Волков, Ю. М. Мамонтова, О. М. Царенко; кандидатами педагогічних наук С.П.Величко, М.І.Садовий, В.П.Вовкотруб, В.В.Чубар та ін.

Фото з випускового альбому спеціальності Фізика (з викладачами кафедри методики фізики й ТЗН, 1987 р.)

Такий поступ у розвитку кафедри дав змогу активізувати роботу факультативів, проблемних груп, де забезпечувалося формування у студентів методики трудового

навчання у шкільних майстернях середніх шкіл. Практика роботи шкіл, виїзні засідання кафедри в школи районів та міст області показали необхідність формувати у студентів уміння та навички освоєння роботи на шкільних токарних, свердлильних та інших типах станків, обробки металів, деревини, електромонтажних робіт. Відповідно вносилися корективи у навчальні плани. На той час столярна, слюсарна та механічна майстерні розміщувалися у напівпідвальних приміщеннях, що не відповідало правилам техніки безпеки. У 1986 році державним інспектором з охорони праці В.О.Сидоровим їх було закрито. Проте знайшли вихід.

		
О.Є Поляруш	С.Г.Мельничук (1988 р.)	М.І.Садовий декан фізмату

У 1988 році за ініціативи тодішнього ректора професора О.Є Поляруша, проректора адміністративно-господарської частини Д.М.Кулика, декана фізико-математичного факультету доцента М.І.Садового та проректора з наукової роботи доцента С.Г.Мельничука на подвір'ї інституту зруйновано аварійні підсобні приміщення та

Студенти Л.Ситник, А.Козуб, О.Канюка (1966-1970 роки навчання) біля підсобних приміщень на місці яких побудовано майстерні та гаражі.

розпочато будівництво гаражів для автомобілів і механічної майстерні (перший поверх) та столярної й слюсарно-механічної майстерень (другий поверх), підвалів для зберігання овочів їдальні.

Декан факультету М.І.Садовий створив бригаду студентів, які щойно повернулися з лав Радянської Армії в складі Е.Сірика (нині доцент кафедри загальної фізики та методики її викладання), А.Клюваченка, О.Сахна, С.Лелеки, О.Тарасюка, Г.Тарасова, В.Бражніченка, В.Устенка, В.Фурсенка, М.Ткаченка, М.Баланюка, Г.Шульги, О.Когерги, О.Мартинюка. Вони завершили будівництво у 1989 р. Відповідальну роботу із закладки цеглою кутів приміщення виконував А.Клюваченко, інші здійснювали кладку стін. Всі вони стали успішними у житті.

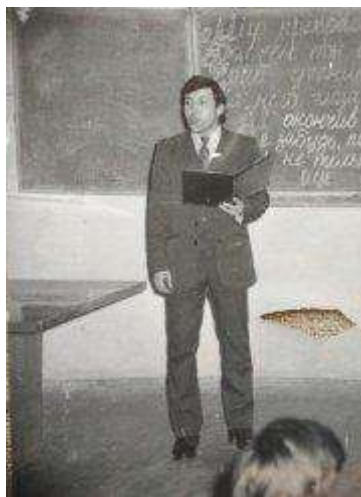
Зміцнення кадрового складу та матеріальної бази дало можливість у 1993 р. створити кафедру загальної фізики й методики викладання фізики (завідувачі доцент І.З.Ковальов, доцент І.Ю.Ткачук, доцент Ф.П.Нестеренко, доцент В.І.Сірий, доцент С.П.Величко) та кафедру теоретичної фізики і загально-технічних дисциплін (завідувачі доцент В.Ф.Гамалій – до 1994 р.; доцент В.В.Чубар – до 1997 р.), як початковий етап до створення кафедри трудового навчання. Функціонування слюсарної та механічної майстерень було відновлено, столярна майстерня залишалася у напівпідвальному приміщенні. Приміщення де нині знаходиться столярна майстерня було тимчасово передано факультету педагогіки та психології. Майстерні були підпорядковані кафедрі теоретичної фізики та загально-технічних дисциплін.

У студентському гуртожитку секретар комітету комсомолу факультету Микола Живанов організував кращу в м. Кіровограді молодіжну дискотеку.

На факультеті запроваджено ефективне студентське самоврядування: Геннадій Френкель – студентський декан (забезпечував роботу з студентським активом в організації успішного навчання студентів), на 2020 р. начальник управління освіти м. Світловодська, Микола Живанов – секретар комітету комсомолу (організовував систему виховної роботи зі студентами), на 2020 р. завідувач сектору митного оформлення «Побузьке» митного поста «Кіровоград-центральный», Валерій Радул – голова профкому студентської профспілки (самообслуговування, розподіл стипендій, поселення у гуртожиток), на 2020 р. завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту університету, Алла Трофімова – голова ради гуртожитку (повне студентське самоврядування), нині заступник голови Компаніївської РДА. Визначений актив спільно з деканом управляв всіма ділянками роботи: успішність, відвідування занять, надання допомоги студентам, відрахування з числа студентів, культмасова робота, дискотека, організація студентської роботи в гуртожитку, влаштування на роботу за сумісництвом, студентські будівельні та сільськогосподарські загони, розподіл стипендій, поселення в гуртожиток, самообслуговування у прибиранні аудиторій та ін.

А.Трофімова

Г.Френкель

В.Радул

М.Живанов

Студентський актив 1982-1987 років

В період з середини 60-х до 80-х років ХХ століття в університеті був потужний студентський комсомольський рух будівельних та сільськогосподарських загонів.

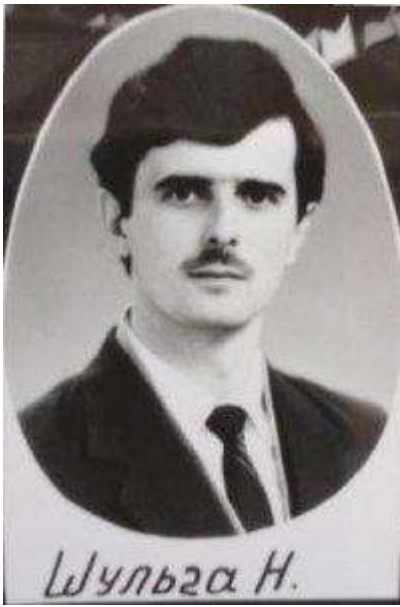
Студентський комсомольський будівельний загін

Будівельні студентські загани працювали в Норильську, Тюмені, Криму, на спорудженні залізничної вітки Помічна-Долинське (через Бобринець). Зокрема, М.Шульга очолював будівельний загін «Тюмень-2», який здійснював будівництво залізничної колії до теплової електростанції №2 у м. Тюмені.

Сільськогосподарські загани успішно працювали в основному у колгоспах та радгоспах Бобринецького, Новоархангельського, Ульяновського, Голованівського, Добровеличківського, Долинського, Знам'янського, Кіровоградського, Маловисківського, Новоукраїнського районів. За півтора-два місяці канікул студенти заробляли від двох до десяти сумарних річних стипендій.

Командир загону «Ташлицький» Н.Поривай у 1984-1986 роках забезпечувала успішну діяльність у насінневому радгоспі в с. Плетений Ташлик Маловисківського району, була нагороджена урядовою медаллю «За трудову доблесть».

На Знам'янському овочевому консервному заводі м. Знам'янка працював сільськогосподарський загін, командир загону Ленінський стипендіат В.Баранова. Студенти забезпечували повний цикл робіт починаючи із зібрання овочів на полі і відвантаження готової продукції у сферу торгівлі.

М.Шульга командир загону «Тюмень-2»

Н.Поривай командир загону «Ташлицький»

В.Баранова командир загону «Овочевик»

На факультеті, починаючи із 1988 року, було запроваджено систематичні змагання КВК між командами викладачів та студентів. Такі змагання припинилися у 1991р. Капітаном першої команди викладачів був декан факультету доцент М.І.Садовий. Перше змагання виграла команда викладачів. Із 17 конкурсів 14 виграла викладачі за загального рахунку 124: 112 з порівняно невеликою перевагою.

Студентську команду КВК очолювала І.Полух, режисером була Н.Фрунзе.

Капітан команди КВК – 1988 р. декан фізико-математичного факультету доцент М.І.Садовий. Капітан команди студентів І.Полух, режисер студентка Н.Фрунзе. Голова жури доцент кафедри теоретичної фізики та загально-технічних дисциплін І.Ю.Ткачук рахує бали.

В 1995 р. студентська команда КВК майже повністю складалася зі студентів щойно організованої кафедри теоретичної фізики та загально-технічних дисциплін, яка стала чемпіоном університету, вигравши фінал у команди історичного факультету, і була нагороджена крім диплома I ступеня великим короваєм. Це був останній виступ команд КВК.

Команда КВК студентів 1995 р.

Студентське самоврядування повністю організовувало і контролювало молодіжне життя у гуртожитку. На першому поверсі секретар комсомольської організації факультету М.Живанов організував за останнім словом технічних засобів кращу в м. Кіровограді дискотеку.

Рада гуртожитку забезпечила в кімнатах, на кухні, в підсобних приміщеннях всі умови для облаштування, навчання та відпочинку. Налагоджено чергування студентів на прохідній гуртожитку та на кожному блоці. В рекреаціях на кожному поверсі блоків виконано специфічні проекти:

В кімнаті гуртожитку

студентський декан Г.Френкель на другому поверсі обладнав гірку, де стікав струмочок води з водоспадом та куточок відпочинку (керівник доцент В.І.Сірий); на другому поверсі встановлено тенісний стіл (студент М.В.Живанов, доцент М.М.Балан); на третьому поверсі стояли пральні машини (А.В.Трофимова, комендант гуртожитку); на четвертому – швейна майстерня (викладач ПТУ №2 В.М.Легедза); на п'ятому – працював добре оснащений матеріально гурток «Охота на лисиць» (доцент В.І.Сірий, старший лаборант А.І.Ковальчук); на шостому обладнано кімнату, де засідала рада гуртожитку (голова ради гуртожитку А.В.Трофимова); на сьомому – навчалися радіотелеграфісти (доцент В.І.Сірий, старший лаборант А.І.Ковальчук); на восьмому – працювала колективна любительська радіостанція на коротких та ультракоротких хвилях (доцент В.І.Сірий, завідувачі кабінетами кафедри М.Д.Мошинський, П.В.Сірик).

Група студентів створили клуб «Пошук», який займався організацією пошукової діяльності могил невідомих солдатів часів Великої Вітчизняної війни, пенсіонерів та ін.

Кафедра теоретичної фізики та загально-технічних дисциплін: (зліва направо) 1 ряд - О.В.Волчанський, С.О.Бологова, В.В.Чубар, 2 ряд - Ю.В.Колтко, І.Лісовенко, А.Ф.Таран, П.В.Сірик, Б.Д.Починок

На базі кафедри спільно з обласним ДТСААФ було створено взвід радіологічної розвідки – командир взводу старший викладач М.І.Садовий, заступник командира - завідувач лабораторії спеціального фізичного практикуму П.В.Сірик. Розвідувальний взвід мав теоретичні знання і практичні навички в обслідуванні територій на предмет визначення доз радіаційного, хімічного та бактеріологічного забруднення. Був оснащений двома мобільними радіостанціями, новітніми дозиметрами, хімічним та фізичним обладнанням, спеціальною формою одягу та ін. Взвід складався із 20 студентів і займав перші місця у змаганнях команд закладів вищої освіти та підприємств регіону.

Характерною особливістю роботи викладачів та студентів кафедри був тісний зв'язок із ветеранами кафедри, насамперед у постійних зустрічах, дискусіях на різні теми. Так на

честь річниці Перемоги (1989 р.) секретар парткому М.І.Садовий вручав відзнаки ветерана Великої Вітчизняної війни в минулому керівнику факультету та одному із організаторів кафедри кандидату педагогічних наук, доценту, капітану П.Г.Холявенку та іншим викладачам – учасникам військових дій.

М.І.Садовий вручає відзнаку П.Г.Холявенку

У 80-х роках минулого століття актуальним стало упорядкування підготовки учителів трудового навчання для восьмирічних та середніх шкіл, міжшкільних навчально-виробничих комбінатів. Постала необхідність забезпечити підготовку учителів трудового навчання для занять із дівчатами кулінарної та швейної справи. Практична реалізація відродження освітнього процесу з підготовки вчителів трудового навчання та технологій в інституті розпочато у 1993 р. Проректор з наукової роботи професор С.Г.Мельничук, доц. А.Б.Рацул та старший викладач Л.В.Бабенко сформували навчально-матеріальну базу, що складалася з столярної, слюсарної та механічної майстерень фізмату, обладнання спеціальностей хімія-біологія й географія-біології природничо-географічного факультету, навчальних приміщень педагогічного факультету та навчальних майстерень профтехучилища №2.

Л.В.Бабенко

А.Б.Рацул

Підібрано науково-педагогічні кадри, майстри, лаборанти, створено навчально-методичне забезпечення, ліцензовано спеціальність «Праця та прикладна творчість», оголошено набір на перший курс.

У вересні 1994 на першому курсі навчалося 30 студентів, відповідно до ліцензованих обсягів. Завідувачем кафедри призначено доцента А.Б.Рацула. Після призначення А.Б.Рацула на початку 1995 р. завідувачем кафедри педагогіки педагогічного факультету кафедру очолив Л.В.Бабенко. У березні 1996 року в приміщенні факультету фізичного виховання створено інженерно-педагогічний факультет, який мав вирости у потужний факультет підготовки учителів трудового навчання з широким спектром спеціалізацій.

Деканом новоствореного факультету призначено старшого викладача Л.В.Бабенка. Кафедру «Праця та прикладна творчість» очолював запрошений до інституту професор А.Г.Щеколдін.

Дисципліни з технології кулінарної справи студенти вивчали на базі професійно-технічного училища № 2. Заняття проводила заступник директора училища В.М.Легедза. Студенти першого курсу зараховувалися і на перший курс профтехучилища.

В.М.Легедза

О.В.Єжова

Це дало можливість впродовж першого року навчання одержувати їм робітничу спеціальність для дівчат повара, а для хлопців столяра-теслі. Педагогічну практику частина дівчат проходили в закладах відпочинку на узбережжі Чорного моря, в таборах праці й відпочинку та в інших установах харчової галузі. Хлопці виробничу практику проходили на меблевих комбінатах м. Кіровограда, Знам'янки, Олександрії. Зокрема, значна частина студентів працювали в столярному цеху заводу «Червона Зірка».

Л.П.Зарічна – майстер виробничого навчання - забезпечувала теоретичну частину навчального предмету конструювання, моделювання й технології швейних виробів без належної практичної бази. Швейні вироби виготовляли в основному вручну.

У 1996 році університету передано корпус реорганізованого колишнього професійно-технічного училища побутового обслуговування №18 (провулок Театральний, 8). Матеріальна база кафедри поповнилася чотирма універсальними та двома спеціальними швейними машинами, петельним напіваавтоматом, які були значно зношені, передано велику кількість навчальної і методичної літератури з технологій, конструювання швейних виробів, швейного обладнання та матеріалознавства. Після виходу на пенсію Л.П.Зарічної її замінила старший викладач, кандидат технічних наук О.В.Єжова.

На початок 1996-1997 навчального року контингент студентів складав три курси. Наявна матеріальна база з трудового навчання була розпорошена, навчальні предмети викладалися викладачами різних факультетів. Назріла проблема створення окремої об'єднаної кафедри за єдиним затвердженням у МОН України навчальним планом

спеціальності зі стабільним кадровим складом та сконцентрованою матеріальною базою. За таких умов можна було б забезпечити належне формування компетентних фахівців з трудового навчання.

В зв'язку з цим інженерно-педагогічний факультет зазнав реорганізації. З ініціативи проректора з навчально-методичної роботи професора Б.В.Кучинського та декана фізико-математичного факультету доцента О.М.Царенка у січні 1997 року на фізико-математичному факультеті створено кафедру загально-технічних дисциплін та методики трудового навчання. Студентів, що навчалися на спеціальності «Трудове навчання і прикладна творчість», переведено на новостворену спеціальність «Трудове навчання і основи інформатики». Штатних викладачів кафедри праці та прикладної творчості переведено на новостворену кафедру загально-технічних дисциплін та методики трудового навчання фізико-математичного факультету. Завідувачем кафедри призначено доцента В.В.Чубаря. Була ліцензована нова спеціальність «Трудове навчання та основи інформатики». Кафедра стала випусковою з підготовки фахівців із двох спеціалізацій: трудове навчання у шкільних майстернях середніх шкіл та інформатики. Зокрема, у 2000 році успішно завершила навчання і одержала спеціальність «Трудове навчання та основи інформатики» О.В.Гур'янова (нині О.В.Абрамова), яка нині є доцент кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці і безпеки життєдіяльності.

Б.В.Кучинський

О.М.Царенко

В.В.Чубар

Декан факультету О.М.Царенко та завідувач кафедри доцент В.В.Чубар здійснили ліцензування, а пізніше й акредитацію спеціальності «Трудове навчання» (технічна та обслуговуюча праця). На основі навчальних планів із трудового навчання та інформатики Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова підготовлено власний навчальний план кафедри.

Сформовано стабільний викладацький склад кафедри: завідувач В.В.Чубар кандидат педагогічних наук, доцент; викладачі В.І.Сірий кандидат фізико-математичних наук, доцент; Л.В.Бабенко кандидат педагогічних наук, доцент; О.В.Волчанський кандидат фізико-математичних наук, ст. викладач; Є.І.Чемерис кандидат технічних наук, ст. викладач; О.В.Єжова кандидат технічних наук, ст. викладач; асистенти П.Г.Брайко та О.А.Ногальський.

Великою заслугою керівників факультету та базової кафедри фізики 1946-1991 років було те, що вони постійно створювали матеріальну базу для підготовки учителів трудового

навчання і особливо добре підібрано кваліфікований обслуговуючий персонал. Розпочато підготовку кандидатів технічних наук – науково-педагогічних фахівців, здатних забезпечити формування компетентних учителів трудового навчання та технологій.

Кафедра ЗТД та МТН: 1-й ряд – О.М.Царенко, В.В.Чубар, Л.В.Лубенець, В.В.Марченко, А.Ф.Таран, 2-й ряд – Н.В.Манойленко, О.В.Єжова, О.В.Волчанський, С.І.Рябець, 3-й ряд Б.Д.Починок, Ю.В.Колтко, О.Нагірний, А.І.Клименко, К.В.Назаров.

Відповідно до навчального плану спеціальності утворені лабораторії матеріалознавства й технології конструкційних матеріалів (професор О.М.Царенко, доцент С.І.Рябець, завідувач лабораторією К.В.Назаров, О.Ю.Мошуренко), технічної механіки (доцент В.В.Чубар, навчальні майстри А.Ф.Таран, М.К.Мошинський), теплотехніки та гідравліки (доцент С.О.Кононенко, завідувач лабораторією К.В.Назаров, О.Ю.Мошуренко), кабінет з охорони праці та безпеки життєдіяльності (доцент Ол-др М. Царенко, старший лаборант І.Л.Царенко).

Запроваджено курс «Практикум з електромонтажних робіт» та придбано необхідне обладнання, створено навчально-методичні матеріали для виконання практичних і лабораторних занять з електротехніки (доцент В.В.Чубар, завідувач лабораторією А.І.Ковальчук). Обладнано лабораторію металообробки матеріалів (доценти В.В.Чубар і В.І.Сірій).

О.Ю.Мошуренко

Р.В.Кривошия

О.В.Щирбула

Цикл методичних дисциплін значною мірою забезпечували запрошені фахівці-практики: методику трудового навчання (обслуговуюча праця) викладала методист відділу трудового навчання обласного інституту післядипломної освіти вчителів Д.В.Кримська; методику трудового навчання (технічна праця) - заступник начальника обласного управління освіти Л.М.Капченко; методику навчання приготування страв здійснювала заступник директора професійного ліцею № 2 В.М.Легедза; курс «Технічна творчість» викладав В.К.Полудень - вчитель трудового навчання м. Кіровограда, співавтор з Д.В.Полудень, В.О.Поляковим, Д.В.Кримською - посібника з художнього оформлення виробів з дерева.

Вивчення інформатики забезпечували доценти І.П.Ганжела та С.І.Алексєєва в лабораторіях кафедри інформатики.

У квітні 1997 року старший викладач О.В.Єжова організувала перший конкурс моделей студентських виробів – «Палітра моди», який став традиційною частиною «Тижня факультету» в університеті і переріс в рівень обласного, в якому беруть участь заклади загальної середньої освіти м. Олександрії, Кропивницького, Новоукраїнки, профтехучилищ, виробничих підприємств. В подальшому підготовку конкурсів здійснювала доцент Л.О.Чистякова та інші викладачі й завідуючі майстернями.

Починаючи з 1997 року розпочато набір студентів на заочну форму навчання.

Студенти учасники конкурсу «Палітра Мод»

Студенти кафедри уже в 1999 р. стали брати активну участь у різних конкурсах, змаганнях. Так студенти третього курсу 1999 року на міському конкурсі дизайнерів одягу «Чарівна голка» відзначені заохочувальними призами. Представлені на конкурсі колекції виробів були виготовлені під керівництвом викладача М.Б.Рахманової. Студентки О.Моспан і В.Крюк посіли I місце на Всеукраїнському творчому конкурсі молодих дизайнерів одягу з поміж робіт професійних дизайнерів, проведеного програмою «Сніданок з 1+1». Перемогу забезпечила виготовлена ними колекція суконь з природних матеріалів «Голос землі».

Із вересня 1999 року розпочато прийом студентів на спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання та основи підприємницької діяльності». Викладання економічних дисциплін забезпечували професор Б.Л.Дратвер та доцент Н.О.Пасічник. Випускники спеціальності успішно працюють в загальноосвітніх школах,

профтехучилищах та інших закладах освіти, інших галузях. Сьогоднішні співробітники кафедри – доцент Н.В.Мироненко, завідувачі майстернями І.П.Донець, Д.В.Бобров – у 2004 оволоділи вказаною спеціальністю.

Кафедра загально-технічних дисциплін та методики трудового навчання 2000 р. 1 ряд: В.В.Марченко, Ол-др.М.Царенко, В.В.Чубар, О.В.Волчанський, А.Ф.Таран, ..., Н.В.Манойленко, А.І.Клименко; 2 ряд: Л.О.Лукіна, Ю.В.Колтко, О.В.Єжова, В.І.Сірий, Б.Д.Починок, К.В.Назаров, С.І.Рябець

У 2001 році на заочному відділі відкрито спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання та основи економіки», яка існувала до 2010 р.

На початку 2003 року кафедру очолив кандидат педагогічних наук, доцент С.О.Кононенко, деканом факультету було призначено кандидата технічних наук, доцента С.І.Рябця (2003–2004 р.). Вони продовжили роботу із удосконалення навчально-матеріальної бази, створили дві швейні майстерні

На кафедрі ЗТД та МТН працювали: З.Ю.Філер, Ю.В.Колтко, В.В.Чубар, К.В.Назаров, І.Л.Царенко, О.М.Царенко, С.О.Кононенко, Т.В.Куценко, О.В.Єжова, (стоять) О.М.Моспан, А.В.Безкровна, І.С.Шевченко, І.В.Дорофєєва, О.М.Щирбул, В.В.Марченко, Н.В.Манойленко, О.В.Гур'янова

Розпочато підготовку студентів старших курсів за спеціалізаціями «Автосправа» та «Конструювання і моделювання одягу».

Студенти спеціальності «Трудове навчання та основи підприємницької діяльності» у 2003 р. вперше під керівництвом доцента О.В.Єжової брали участь у II турі Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання у м. Глухові. Команда виступила досить успішно: студентка Ю.Глущенко посіла 4 місце, В.Михайленко – 6-е (із 30 команд-учасниць).

За сприяння ректора університету проф. В.В.Радула впродовж 2004-2005 років було створено кабінет кулінарії (завідувачка Ю.Олійник – випускниця кафедри), обладнано навчально-виробничу майстерню форматним верстатом для розкроювання ламінату та ДСП, оформлено кабінети методики трудового навчання та технологій, охорони праці і цивільного захисту, лабораторії теплотехніки і гідравліки, робочих машин, модернізовано обладнання з радіоелектроніки та електротехніки, придбано 4 оверлоки.

Матеріальна база кафедри сприяла удосконаленню освітнього процесу з навчальних дисциплін, була приділена значна увага створенню методики трудового навчання. Значна частина викладачів кафедри зайнялися підготовкою кандидатських дисертацій зі спеціальностей 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти та 13.00.02 Теорія і методика навчання (трудове навчання, навчання загально-технічних дисциплін та ін.).

В.В.Радула (2005 р.)

Голова ОДА В.К.Моцний, Президент НАПН України В.Г.Кремень, Голова обласної ради М.О.Сухомлин, Міністр освіти і науки України С.М.Ніколаєнко.

Створена матеріально-технічна база та кадровий потенціал у 2004 році забезпечили виконання замовлення мистецького факультету. У швейних майстернях під керівництвом старших викладачів О.В.Єжової та ст. Т.В.Куценко, завідувачів майстернями А.В.Безкровною, Л.В.Лубенець, Т.В.Хріненко студентами створено і виготовлено повний комплект сценічних костюмів для ансамблю бального танцю КДПУ ім. В.Винниченка «Арт».

Старший викладач О.В.Єжова разом із завідувачами майстернями виконала замовлення із розроблення й виготовлення та оздоблення сценічних костюмів для викладача мистецького факультету, соліста Кіровоградської обласної філармонії, Заслуженого артиста України Сергія Анатолійовича Дьоміна.

Десятирічна робота колективу кафедри дала можливість у 2005 році розширити ліцензований обсяг прийому на спеціальності «Трудове навчання» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Спеціаліст» та «Бакалавр» до 60 осіб на денну та заочну форми навчання. Через зміну навчального плану було запроваджено нову спеціалізацію «Технічний дизайн», що дало можливість збільшити контингент студентів та використати більш новітні ідеї у трудовому навчанні та технологіях. Розроблено курс лекцій, практичних робіт, методичне забезпечення освітнього процесу.

Заняття на новітньому обладнанні. І.В.Дорофєєва викладач

Декан Р.Я.Ріжняк.

Згідно перспективного плану розвитку кафедри та підготовки до акредитації спеціальності за активної участі декана факультету доцента Р.Я.Ріжняка у вересні 2007 р. у 304 та 306 аудиторіях були обладнані швейні майстерні з побутовими багатоопераційними та промисловими універсальними й спеціальними машинками: PROTEX, TEXTIMA, BRATHER. У 308 аудиторії створено комп'ютерну лабораторію. Обладнано навчальну столярну майстерню новими верстатами з обробки деревини, токарними та свердлильними верстатами фірми JET. Лабораторія технічних засобів навчання та ІКТ оновлена сучасними комп'ютерами, цифровою аудіо- та відеотехнікою, мультимедійним проектором, матеріальним забезпеченням для програмування. Обладнання придбано в результаті виконання завдань та співробітництва з кафедрою прикладної математики, статистики та економіки і європейськими інституціями в межах гранту за програмою ТЕМПУС.

Доцент В.І.Сірий навчає студентів будови токарного станка

Ст. викл. О.В.Гур'янова навчає студентів кулінарії.

Ст.викл. І.Л.Царенко

В 2001 році для спеціальності ПМСО.Трудове навчання доцент О.М.Царенко видав посібник з грифом МОН України «Матеріалознавство й технологія конструкційних матеріалів» та «Практикум з матеріалознавства»(2002 р). В 2009 році ст. викладач О.В.Єжова підготувала курс лекцій і опублікувала його як посібник з основ швейного виробництва «Конструювання одягу» з грифом МОН України для студентів цього ж напрямку підготовки.

Станом на 01 вересня 2009 року на кафедрі працювало 15 штатних викладачів, з них кандидатів наук – 10, без вченого ступеня та звання – 5.

Студенти – учасники конкурсу

На цей час С.О.Кононенко захистив дисертацію – став кандидатом педагогічних наук, доцентом, завідувачем кафедри; В.І.Сірий у Києві завершив наукове дослідження, кандидат фізико-математичних наук, доцент, відмінник освіти України (2003 р.); С.І.Рябець став кандидатом технічних наук, доцентом, відмінником народної освіти України (2005 р.); В.В.Чубар – кандидат педагогічних наук, доцент, відмінник освіти України (1984 р.); А.І.Ткачук – кандидат технічних наук, доцент; М.В.Анісімов – кандидат педагогічних наук, доцент; О.В.Єжова – кандидат технічних наук, доцент; Ол-др.М.Царенко – кандидат педагогічних наук, доцент; О.В.Пуляк – кандидат педагогічних наук, доцент; О.В.Гур'янова (Абрамова) – кандидат педагогічних наук, старший викладач; Т.В.Куценко – старший викладач; О.М.Щирбул – асистент; С.М.Богомаз-Назарова – викладач; І.В.Дорофєєва – викладач; І.Л.Царенко – викладач.

З вересня 2012 року до нині завідує кафедрою доктор педагогічних наук, професор М.І.Садовий (до 2015 р. обіймав посаду проректора з наукової роботи), заступникам завідувача до 2014 р. був доцент С.І.Кононенко, з 2014 р. заступником є доцент С.І.Рябець. В 2013 р. кафедра була реорганізована з метою розширення можливості забезпечити студентів новими спеціальностями і одержала назву кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності.

У жовтні 2012 р. університетський відділ технічних засобів навчання, що створений у березні 1984 року Міністерством освіти на базі кабінету ТЗН і забезпечував оновлення та поповнення матеріально-технічної бази кафедр інституту, приєднано структурною одиницею до кафедри (завідувач відділом Ю.В.Колтко, ст. лаборант Ол-др М.Царенко). У 2014 р. відділ ліквідований, створено лабораторію ТЗН та ІКТ.

Починаючи з 2010 р. набір студентів з року в рік помітно зменшувався і на 2014 р. загальна кількість студентів на кафедрі складала близько 120 осіб.

На засіданні кафедри 28 серпня 2013 р. було вперше за роки її існування прийнято перспективний план розвитку кафедри, який включав заходи з перегляду умов вступних іспитів абітурієнтів, приведення професійної діяльності викладачів до базової освіти та наукового ступеня, запровадження нових спеціальностей і створення для них матеріальної бази, створення умов для захисту докторських дисертацій та ін. За ініціати́ви доцента С.І.Рябця було розроблена і затверджено у МОН України навчальний план за скороченою програмою здобуття спеціальності «Трудове навчання. Технології» і розпочато із 2015 р. прийом студентів на базі молодших спеціалістів. Перший набір складав 19 осіб.

У 2013 році проректор з наукової роботи, завідувач кафедри професор М.І. Садовий, декан факультету професор Р.Я. Ріжняк та заступник завідувача доцент С.О. Кононенко розпочали роботу з підготовки до ліцензування спеціальності «Трудове навчання. Технології» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Після консультацій із завідувачами відповідних кафедр Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, Уманського державного педагогічного університету ім. П.Г.Тичини, Української інженерно-педагогічної академії м. Харків, Тернопільського державного педагогічного університету ім. М.Гранюка та ін. підготовлено документацію, матеріальну базу і успішно ліцензовано цю спеціальність в 2015 році. Активну участь у підготовці до ліцензування взяли завідувачі майстернями, виробничі майстри І.П.Донець, Д.В.Бобров, В.В.Курлов, Т.В.Хріненко, О.В.Назаренко.

Т.В.Хріненко

Д.В.Бобров, В.В.Курлов, І.П.Донець

О.В.Назаренко

О.М.Щирбул, присяга

Збірник статей студентів

Частина студентів кафедри є військовослужбовцями, з якими велику роботу проводять викладачі, зокрема старший викладач Т.В.Куценко та викладач Т.В.Хріненко. Вони поєднують нелегку військову службу в умовах війни з навчанням. По завершенню навчання частина з них стають офіцерами. Зокрема, звання лейтенанта отримав випускник кафедри Є.Гавриленко.

Старший викладач О.М.Щирбул у 2015 р. на підставі Указу Президента України №15 від 14.01.2015р. був призваний до ЗСУ по мобілізації. Службу проходив у одній з частин зв'язку ЗСУ.

На початку 2014 р. на Донбасі розпочалася війна. Не минула вона й частини студентів кафедри. У липні 2014 року командир спецпідрозділу 3-го полку спецназу студент заочник 11 групи кафедри В.В.Карнаух - старший прапорщик, під час виходу військ з Іловайського котла загинув.

Студент заочник 11 групи А.О.Шершень старшина третього полку спецназу 29 липня 2014 року загинув під час рятувальної операції пілотів збитого під Сніжним літака.

А.О.Шершень

В.В.Карнаух

У 2015 р. було ліцензовано спеціальність трудове навчання, технології другого магістерського рівня акредитації.

Голова Державної ліцензійної комісії професор М.С.Корець та завідувач кафедри професор М.І.Садовий у столярній майстерні

У кабінеті правил дорожнього руху

У кабінеті будови автомобіля

Член Державної ліцензійної комісії професор В.В.Стешенко (Славянський державний педагогічний університет) та завідувач кафедри, професор М.І.Садовий у слюсарній навчальній майстерні.

Заняття зі студентами

В кабінеті кулінарії

Підбиття підсумків з якості підготовки до ліцензування у ректора, професора О.А.Семенюка: завідувач кафедри професор М.І.Садовий, декан, професор Р.Я.Ріжняк, доцент С.І.Рябець, голова ліцензійної комісії, професор М.С.Корець, проректор, доцент Є.О.Клоц.

З метою поліпшення набору студентів у 2014 р. проректор з наукової роботи, завідувач кафедри професор М.І.Садовий одержав дозвіл в МОН України щодо запровадження вступного екзамену у вигляді творчого конкурсу (поряд із результатами ЗНО з української мови та літератури та історії України), що сприяло покращенню притоку студентів на спеціальність.

Починаючи із 2015 р. запроваджено прийом випускників педагогічних училищ на третій курс спеціальності «Трудове навчання. Технології» за результатами вступних іспитів з ліцензованим обсягом 15 осіб. Куратором першого набору було призначено старшого викладача кафедри, кандидата педагогічних наук І.Л.Царенко. За 2015-2016 навчальний рік було опрацьовано методику навчання молодших спеціалістів, виділено особливості організації освітнього процесу. Такі заходи сприяли збільшенню кількості студентів, що вступили на навчання.

У 2016 р. МОН України скасувало творчі конкурси на спеціальність «Трудове навчання. Технології». За пропозицією керівництва кафедри рішенням приймальної комісії до вступних іспитів було включено замість творчого конкурсу результати ЗНО з історії України. Набір студентів на перший курс не зменшився.

Другий набір (2016 р.) на базі молодших спеціалістів, група ТН15Б-С, куратор професор М.І.Садовий, староста Яна Зіденик: Анастасія Неймець, Мирослава Мартинюк, Броніслава Бомба, Оксана Баранько, Марина Прокопенко, Тетяна Палінкаш, Тетяна Данілова, Любов Травенко, Ірина Лесич, Наталія Притула, Валерія Мизин, Вікторія Прокопчук, Віта Якушкіна, Юлія Велика. На базі цієї групи у 2017 р. було здійснено акредитацію спеціальності на базі молодших спеціалістів.

У 2017 р. МОН вольовим рішенням ввело до вступних іспитів на спеціальність результати ЗНО з української мови і літератури, математики, фізики або біології. Після цього набір абітурієнтів на спеціальність знову зменшився через запровадження ЗНО з математики. На кафедрі вживалися заходи із запровадження нових спеціальностей.

В цей напружений час проводилася профорієнтаційна робота в школах, профтехучилищах, коледжах, технікумах.

Зустріч викладачів та студентів кафедри з педагогічним колективом та учнями в Оникіївській та Великовисківській середніх школах Маловисківського району.

Колектив викладачів та студентів у Олександрійському педагогічному коледжі (2016 р.)

Зустріч зі студентами Жовтоводського педагогічного коледжу

У 2017 р. забезпечено направлення викладачів і співробітників кафедри на навчання за другим рівнем вищої освіти за спеціальністю «Професійна освіта (Комп'ютерні технології)» нині (Цифрові технології)» до магістратури з комп'ютерних технологій – ст. викл. О.М.Щирбул, ст. викл. Д.В.Гринь, ст. лаборант К.О.Гавриленко, доц. О.М.Трифорова (Українська інженерно-педагогічна академія м. Харків), а також за спеціальністю «Професійна освіта (Технології виготовлення виробів легкої промисловості)» – доц. Л.О.Чистякова (Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка), доц. О.В.Абрамова (Українська інженерно-педагогічна академія м. Харків), За спеціальністю «Професійна освіта (Сфер послуг)» – доц. О.В.Пуляк (Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди). Вони успішно завершили навчання у грудні 2018 р.

За ініціативою кафедри проблеми навчання спеціальностей 014 Середня освіта Трудове навчання та технології, 015 Професійна освіта (Комп'ютерні технології) та (Технології виготовлення виробів легкої промисловості) та ін. розглядалися на загальноукраїнському рівні Асоціації працівників професійної освіти та трудового

навчання в Умані (2017, 2018 р.) та Києві (2019 р.), де приймалися документи для МОН України з питань удосконалення підготовки фахівців.

Засідання асоціації з участю керівників ЗЗСО та професійно-технічних закладів освіти (2019 р.)

У 2017 році кафедрою ліцензовано спеціальності 015 Професійна освіта (Комп'ютерні (цифрові) технології) та спеціальність 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості). Набула розвитку матеріальна база з автоматизованих систем управління, робототехніки, мехатроніки, виготовлення програмованих установок та пристроїв, автоматизованої обробки текстильних матеріалів, автоматизованої технології вишивки, клаптикового виготовлення виробів, мотанок та ін.

Придбано швейну машинку з програмним забезпеченням вишивання виробів. Укладено угоду з Інститутом професійно-технічної освіти Національної академії педагогічних наук України (договір № 2 від 17.09.2015 р., д.п.н., професор М.В. Анісімов).

Проф. М.В.Анісімов

Доц. Л.О.Чистякова

Доц. А.І.Ткачук

Доц. О.В.Пуляк

Систематично зростає науковий потенціал кафедри. Захистили докторські дисертації О.В.Єжова (2017 р.) – з професійної освіти (13.00.04) та О.М.Трифонов (2020 р.) з подвійної спеціальності: професійної освіти (13.00.04) та методики навчання (13.00.02). В докторантурі навчається доц. Л.О.Чистякова, завершує докторську дисертацію доц. А.І.Ткачук.

Старший викладач кафедри Т.В.Куценко у 2014 р. очолила волонтерський рух і залучила до цієї роботи весь колектив кафедри. Для учасників АТО виготовлено десятки тисяч білизни, зв'язано тисячі пар теплих носків, маскувальні сітки та ін.

Доцент О.В.Абрамова з переможцями конкурсу

*Ст. викладач
О.М.Щирбул*

У 2015 р. доцент О.В.Абрамова забезпечила підготовку студентів до участі у Всеукраїнському конкурсі дизайнерів Fashion Show «Мода без кордонів», де О.Кедряк та О.Бабій стали переможцями.

Лабораторія кулінарії ПТУ №2 орендована університетом, згідно укладеного договору

Із 2015 року запроваджено регулярне, двічі на рік, проведення науково-практичних конференцій з актуальних проблем методики навчання професійної та технологічної освіти, технічних та природничих дисциплін. Розпочато випуск фахового збірника статей «Наукові записки. Серія: Педагогічні науки», головний редактор професор В.Ф.Черкасов, відповідальний за випуск професор М.І.Садовий. Станом на 2020 р. здійснено десять

випусків. Відповідальними секретарями випуску були доцент (нині професор) О.В.Єжова, доцент О.В.Абрамова, старший викладач С.М.Богомаз-Назарова, старший викладач І.Л.Царенко, старший викладач (нині доцент) Н.В.Мироненко, доцент О.М.Трифонов. Випуски 2019 та 2020 років здійснила аспірантка А.В.Бевз.

У 2019 р. збірник статей перереєстровано у Міністерстві освіти і науки України за категорією «Б». Наукові записки адресовані науковцям, студентам, викладачам середніх професійних і вищих закладів освіти, аспірантам, докторантам, всім, хто цікавиться проблемами психолого-педагогічного забезпечення процесу навчання і виховання в закладах освіти різних типів і рівнів акредитації.

*Фаховий збірник
наукових статей*

*Студенти одержали Всеукраїнський
збірник статей по завершенню конференції*

Старший викладач О.М.Щирбул забезпечує випуск студентського Всеукраїнського наукового збірника статей, що зареєстрований у Міністерстві юстиції України у 2019 р.

*Учасники науково-практичної конференції присвяченої актуальним проблемам
методики трудового та професійного навчання*

Науково-практична конференція 2018 р. В президії проректор, професор С.П.Михида, доцент С.О.Кононенко, завідувач кафедри, професор М.І.Садовий, доцент Л.О.Чистякова, старший викладач І.Л.Царенко, директор ЗЗОШ №10 м. Олександрії Т.І.Петренко (школа спеціалізується на швейній справі)

За висновками Державної акредитаційної комісії у 2018 р. спеціальність 014 Середня освіта Трудове навчання (Технології) була успішно акредитована МОН України.

Механічна майстерня: член Державної акредитаційної комісії доцент В.В.Бургун, завідувач кафедри, професор М.І.Садовий, завідувач майстернею І.П.Донець

Столярна майстерня: завідувач майстернею І.П.Донець, голова акредитаційної комісії, професор В.М.Крамар, член акредитаційної комісії, доцент В.В.Бургун

Навчально-виробнича майстерня: голова акредитаційної комісії, професор В.М.Крамар, навчальний майстер Д.В.Бобров, завідувач кафедри, професор М.І.Садовий, член акредитаційної комісії, доцент В.В.Бургун, навчальний майстер В.В.Курлов

Бесіда з викладачами

В кабінеті кулінарії

Викладачі мають публікації у наукометричних виданнях Scopus та Web of Science професор О.М.Царенко – 29, доцент С.І.Рябець – 10, доцент А.І.Ткачук – 8 , професор М.І.Садовий – 5, доцент О.М.Трифоновна – 4, доцент О.В.Абрамова – 4, по одній публікації мають доцент Н.В.Манойленко, доцент Н.В.Мироненко, доцент Л.О.Чистякова

Співбесіда членів Державної акредитаційної комісії з керівництвом факультету та кафедри (2018 р.) (доц. С.І.Рябець, декан, проф. Р.Я.Ріжняк, член комісії, доц. В.В.Бургун, завідувач, проф. М.І.Садовий, голова комісії проф. В.М.Крамар, проф. О.М.Царенко)

Починаючи з 29 березня 2018 р. функціонує Лабораторія дидактики фізики, технологій та професійної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук у Центральнотериторіальному державному педагогічному університеті ім. В.Винниченка, яка має власний сайт (<http://ldf-kr.at.ua/>), індекс Гірша 14, i10-індекс 27, та 1275 цитувань. Тематика пов'язана з організацією наукових досліджень у галузі дидактики фізики та технологій, впровадженню їхніх результатів в освітній процес вищої та закладів загальної середньої освіти, сприянню умов для розробки й апробації нових технологій навчання та виховання майбутніх фахівців спеціальностей: 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології), 014 Середня освіта (Природничі науки), 014 Середня освіта (Інформатика), 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 015.017 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) та 015.010 Професійна освіта (Комп'ютерні технології), 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування.

Наукові дослідження членів Лабораторії дидактики фізики, технологій та професійної освіти та членів кафедри пов'язані з темою «Теоретико-методичні основи навчання фізики і технологій у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (0116U005381, науковий керівник доктор педагогічних наук, професор М.І. Садовий, 2016 – до тепер), метою якої є побудова і теоретико-експериментальне обґрунтування методичної системи навчання фізики та технологій в загальноосвітній школі та вищому навчальному закладі, що відповідає вимогам інформаційного суспільства та рівню науково-технічного прогресу.

Під керівництвом доцента Л.О.Чистякової студенти розробили технологію застосування новітнього обладнання для використання в освітньому процесі закладів середньої освіти. Дослідницька група студентів за керівництва професора О.М.Царенка

розробила проект методики наукового дослідження властивостей конструкційних матеріалів в електроніці. У 2018 р. на замовлення ОДА виконана науково-дослідна тема «Дослідження радіаційного фону м. Кропивницького» в мікрорайонах Завадівка (навколо шахти «Інгульська» включаючи річку Інгул), територія Лісопаркової зони (включаючи водоймище), мікрорайон Центральний (вул. Велика Перспективна-Медведева-Кавалерійська-Гоголя), науковий керівник доктор педагогічних наук, професор М.І.Садовий, виконавці – доцент О.В.Пуляк, доцент О.М.Трифоновна.

Створено Науковий центр Лабораторія «Автоматизованого оброблення текстильних матеріалів», де виконано науково-дослідну роботу «Дизайн-проектування сценічного костюму на засадах біоніки».

Із залученням викладачів кафедри виконувалися науково-дослідні теми «Теоретико-методичні основи навчання фізики і технологій у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (0116U005381, з 2016 р.; науковий керівник, доктор педагогічних наук, професор М.І.Садовий), мета: побудова і теоретико-експериментальне обґрунтування методичної системи навчання фізики та технологій в загальноосвітній школі та вищому навчальному закладі, що відповідає вимогам інформаційного суспільства та рівню НТП.

Рішенням кафедри від 18 жовтня 2018 р. затверджена тема НДР: Прогресивні технології виробництва та оброблення матеріалів в технологічній та професійній освіті, науковий керівник - професор М.І.Садовий в складі професорів М.В.Анісімова, О.М.Царенка, доцентів С.І.Рябця С.І., Ол-дра М. Царенка, О.В.Абрамової, Л.О.Чистякової.

Доцент О.В.Абрамова включена у групу розробників стандартів для Нової Української Школи, секція технологічна освіта (наказ МОН №1533 від 10.12.2019 р.).

Студенти кафедри систематично беруть участь у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Студентка Т.Боса (група ТН18М) взяла участь у Міжнародному конкурсі дизайнерів «Мода без кордонів» (20 квітня 2018, м. Кропивницький) та XVIII-у Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани», (26 травня 2018 р., м. Київ, і зайняла 2-е місце, керівник доцент О.В.Єжова. Студентка А.Перерва (група ТН18М) взяла участь у Міжнародному фестивалі «Об'єднаймо дітей мистецтвом» (квітень 2018), Кропивницький та у конкурсі International Art Festival «Treasures of Aegean Sea» (листопад 2018 р.). За підготовку колекції сценічного костюму в Національному фестивалі талантів і грації «Перлина країни 2018» відзначена Дипломом I ступеня - керівники доценти О.В.Абрамова, О.В.Єжова, старший викладач Т.В.Куценко, завідувач майстернею Т.В.Хріненко. Студентка взяла участь у обласній фотовиставці (керівники доцент О.В.Абрамова., завідувач майстернею Т.В.Хріненко).

Учасниками Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузі знань «Технології легкої промисловості» секція «Дизайн» були студенти О.Омельченко, А.Перерва, О.Печерський, керівники доцент О.В.Абрамова та доцент Д.В.Гринь.

Студентка І.Кудревич взяла участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузі знань «Технології легкої промисловості»: наукове дослідження «Застосування технології екологічної переробки текстильних матеріалів у виготовленні сумки жіночої» - керівник доцент Л.О.Чистякова.

Під керівництвом старшого викладача О.М.Щирбула студент В.Мітяй виконав роботу з теми «Використання механічної обробки деревини в процесі трудової підготовки учнів 9 класу основної школи», його колекція дерев'яних шахів відзначена на міжнародній виставці AgroExpo-2019.

Т.Боса (група ТН18М) взяла участь у XIX Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани» (м. Київ, КНУТД, червень 2019 р.; в конкурсі молодих

дизайнерів «Fashion show Мода без кордонів» в номінації Pret-a-porte; участь в установленні рекорду України: «Самое большое количество моделей на Потемкинской лестнице» (м. Одеса, 2019 р.); на Всеукраїнському фестивалі "Петриківський дивосвіт 2019", Дніпро, вересень 2019; учасниця модної платформи "Fashion.ua" серед модельєрів; керівник доцент О.В.Абрамова.

Студенти Т.Боса, І.Кудревич, Н.Крамаренко взяли участь у Міжнародному конкурсі молодих дизайнерів «Печерські каштани», Київ, червень 2019, керівник доцент О.В.Абрамова.

Студенти систематично є учасниками вебінарів САПР Грація: новий рівень проектування одягу (10 квітня 2019, м. Харків). Зокрема, О.Парфьонова ПО17Б, Н.Скляренко ПО17Б, К.Мицюк ПО17Б, Н.Крамаренко ТН18М, І.Батрак ТН18М, Т.Боса ТН18М, Р.Дерев'яненко ТН18М, О.Салабутін ТН18М, І.Кудревич ТН18М, О.Онуфрак ТН18М відзначені заохочувальними відзнаками.

Студент В.Мітйай сконструював робота «Слон», якого відзначено на міжнародній виставці AgroExpo-2020.

Студентська науково-практична конференція, виступає Т.Боса з колекцією

Впродовж 5 останніх років студенти кафедри є дипломантами Всеукраїнської студентської олімпіади: О.В.Терещенко – науковий керівник доцент Л.О.Чистякова (2017 р.), Н.М.Крамаренко – науковий керівник Л.О.Чистякова (2018 р.), О.С.Матійко (2019) – науковий керівник доцент Л.О.Чистякова.

Переможці Всеукраїнської олімпіади з трудового навчання і технологій 2016-2017 навчального року, справа студентка кафедри О.Терещенко

Команда 2018 р. Т.Боса, Д.Липка, О.Сергійчук, переможець Н.В.Крамаренко, керівник – доцент Л.О.Чистякова. Справа Голова журі професор Д.Е.Кільдеров та голова Всеукраїнської асоціації наукових і практичних працівників технологічної освіти Коберник вручили студенту кафедри О.Матійку диплом переможця

Звання професора кафедри одержали Єжова О.В. (2019 р.), доцента Л.О.Чистякова (2018 р.), Д.В.Гринь (2019 р.), Н.В.Мироненко (2020 р.), Н.В.Манойленко (2020 р.),

За підсумками наукової роботи 2015-2016 навчального року кафедра займала 17 рейтингове місце, за 2016-2017 навчальний рік – 13 місце. В 2017 р. кафедра нагороджена – дипломом I ступеня; 2018 – диплом II ступеня; 2019 – диплом II ступеня.

За участь у міжнародних виставках за останні 5 років кафедра нагороджена 9 дипломами.

Завідувач кафедри професор М.І.Садовий є головою спеціалізованої вченої ради Д 23.053.04 з захисту докторських та кандидатських дисертацій, обраний членом президії Всеукраїнської громадської організації «Громадська Рада освітян і науковців України» (ГРОНУ), рішенням комітету Верховної Ради з науки і освіти затверджений членом комісії з присудження Премії та стипендії Верховної Ради України молодим ученим (<http://kno.rada.gov.ua/print/74162.html>).

Кафедра є випусковою за спеціальностями 014 Середня освіта. (Трудове навчання та технології), 015 Професійна освіта (Цифрові технології) та 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), забезпечує освітній процес із фахових курсів на цих спеціальностях, організовує визначені навчальним планом практики для студентів.

Швейна майстерня (306 ауд.): ст. викладач Т.В.Куценко, завідувачка майстернею О.В.Щирбула, студенти виготовляють вироби

Успішно функціонує кабінет кулінарії, де студенти навчаються кулінарній справі та сфері послуг. За результатами анкетування зацікавленість студентів у навчанні кулінарних технологій висока.

Студенти групи ТНІ 7Б приготували страви, дегустують професор М.І.Садовий, доцент Н.В.Мироненко, завідувачка кабінетом кулінарії Н.В.Остапчук, староста групи А.Погрібна.

Доцент Н.В.Мироненко

Доцент С.О.Шлянчак

Ст.лаб. Н.В.Остапчук

Вивчення інформатики, основ програмування, електронного документознавства та ін. на спеціальностях 014 Середня освіта. Трудове навчання (Технології), 015 Професійна освіта (Цифрові технології), 015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості) забезпечує кандидат педагогічних наук, доцент С.О.Шлянчак.

*Робот «Слон» з деталей
Lego-2*

*Заняття з мехатроніки проводить ст. викладач
Д.В.Соменко виготовив студент В.Міцай*

Студенти А.Погрібна, Т.Шевченко, О.Печерський, Ж.Носаченко під керівництвом доцента О.М.Трифонові та старшого викладача Д.В.Соменка створили станок з цифровим програмним управлінням для фрезування, свердління, випалювання, виготовлення креслень. Станок може працювати як 3D-принтер. Виготовлений виріб демонструвався на міжнародній виставці АгроЕкспо-2020 і був визнаний кращим науково-дослідним навчальним зразком виставки головою наглядової ради компанії «Гідросила Груп» П.Л.Штутманом та Головою обласної державної адміністрації А.Назаренком.

Традиційною є співпраця кафедри з провідними швейними підприємствами міста «Зорянка», ТОВ «Куртаж», швейними ательє м. Кропивницький. Робітники підприємств та працівники закладів освіти навчаються на денному та заочному відділеннях кафедри. Після одержання диплому випускники мають можливість працювати на інженерних посадах на фабриці «Зорянка», зокрема випускники 2008 року Т.Півнева працює технологом, а В.Кузнєцова – модельєром-конструктором.

Традиційною є співпраця кафедри з Кропивницьким Вищим професійним училищем №4, Центральнотрудинським вищим професійним училищем імені Миколи Федьковського (О.Є.Яценко), Регіональним центром професійної освіти імені О.С.Єгорова (директор М.І.Корецький, заступник директора В.М.Легезда), підприємством Обласний центр трудової і соціальної реабілітації інвалідів Всеукраїнської організації інвалідів «Союз організацій інвалідів України» (керівник В.О.Подорожний), Навчально-методичним кабінетом професійно-технічної освіти у Кіровоградській області (завідувачка А.П.Шолудько), КВНЗ «Жовтоводський педагогічний коледж» (директорка С.С.Канівець), Олександрійським педагогічним коледжем імені В.О.Сухомлинського (директор А.В.Литвин), професійним ліцеєм сфери послуг (ПТУ №18), Новгородківським

ліцеєм №36 (заступник директора В.В.Чорна), Вищим професійним училищем № 9 (директор Б.О.Рацул) та ін. В ці заклади студенти здійснюють екскурсії, в них проходять педагогічну та виробничу навчальну (технологічну) практику.

А.П.Шолудько

В.В. Чорна

Л.О.Снежко

О.Б.Рацул

Кафедра систематично проводить активну профорієнтаційну роботу із учнями закладів загальної середньої освіти, закладів професійної освіти, студентами технікумів, коледжів. Традиційними стали виступи викладачів кафедри з доповідями на методичних об'єднаннях, семінарах, січневих та серпневих конференціях. Для учителів шкіл викладачі кафедри регулярно проводять відкриті заняття, рецензують роботи школярів, які беруть участь у конкурсах, організованих Малою академією наук. Відбору та заохоченню талановитої молоді значною мірою сприяють районні, міські, обласні та всеукраїнські олімпіади з технічної та обслуговуючої праці, а пізніше трудового навчання й технологій, в яких беруть участь викладачі кафедри: доцент О.В.Пуляк, старший викладач Т.В.Куценко. Доцент Л.О.Чистякова є головою журі обласної олімпіади з трудового навчання та технологій.

Для майбутніх абітурієнтів щорічно, починаючи із 01 жовтня, розпочинаються безкоштовні курси з підготовки до ЗНО з математики.

В професійно-технічному училищі №36 З учителями трудового навчання

Станом на 01 вересня 2020 р. у складі кафедри теорії і методики технологічної освіти, охорони праці та безпеки життєдіяльності працюють:

М.І.Садовий – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук з 2002 р., професор з 2005 р. депутат Верховної Ради України IV та V скликань (2005–2007 рр.), депутат Кіровоградської обласної ради Двадцять другого скликання (1994–1998 рр.), депутат Кіровоградської міської ради (1999-2005; 2010-2015 рр.), відмінник народної освіти України, нагороджений Почесною грамотою Верховної Ради України, медаллю А. С. Макаренка, та іншими відзнаками;

М.В.Анісімов – доктор педагогічних наук з 2012 р., доктор філософії з професійної педагогіки, професор, член-кореспондент Аерокосмічної академії України, заслужений раціоналізатор професійно-технічної освіти СРСР, відмінник народної освіти України;

В.В.Чубар – кандидат педагогічних наук з 1992 р., доцент з 1995 р., відмінник освіти України завідувач кафедри 1993-1996 р.; 1997- 2012 р.;

С.І.Рябець – кандидат технічних наук з 1998 р., доцент з 1999 р., відмінник освіти України;

С.І.Кононенко – кандидат педагогічних наук з 2001 р., доцент з 2003 р., завідувач кафедри 2003-2012 р;

Ол-др М.Царенко – кандидат педагогічних наук з 2000 р., доцент з 2001 р., голова профбюро факультету;

А.І.Ткачук – кандидат технічних наук з 2003 р., доцент з 2005 р., заступник декана фізико-математичного факультету з навчально-виховної роботи;

О.В.Пуляк – кандидат педагогічних наук з 2007 р., доцент з 2008 р.;

О.В.Абрамова – кандидат педагогічних наук з 2007 р., доцент з 2012 р.;

Л.О.Чистякова – кандидат педагогічних наук з 2011 р., доцент з 2018 р., докторант кафедри педагогіки та освітнього менеджменту;

І.Л.Царенко – кандидат педагогічних наук з 2010 р., старший викладач з 2011 р.;

Н.В.Манойленко – кандидат педагогічних наук з- 2010 р., доцент з 2020 р.;

С.М.Богомаз-Назарова – кандидат педагогічних наук з 2010 р., старший викладач з 2011 р.;

Н.В.Мироненко – кандидат педагогічних наук з 2011 р., доцент з 2020 р.;

О.М.Щирбул – кандидат педагогічних наук з 2012 р., старший викладач з 2012 р.;

Д.В.Соменко – кандидат педагогічних наук з 2015 р., старший викладач з 2019 р.;

Т.В.Куценко – старший викладач з 2010 р.;

О.М.Трифенова – доктор педагогічних наук з 2020 р., доцент з 2015 р., працює за сумісництвом;

С.О.Шлянчак – кандидат педагогічних наук з 2014 р., доцент, працює за сумісництвом;

Т.В.Хріненко – викладачка, завідувачка швейною майстернею;

Н.М.Крамаренко – старша лаборантка кафедри;

В.В.Марченко – завідувачка лабораторією електротехніки та радіоелектроніки;

В.В.Курлов – навчальний майстер столярно-виробничої майстерні;

Д.В.Бобров – завідувач столярно-виробничою майстернею;

І.П.Донець – завідувач навчально-столярною майстернею;

О.В.Назаренко – завідувач слюсарною майстернею;

Н.В.Остапчук – старша лаборантка кабінету кулінарії;

Р.В.Кривошия – завідувач лабораторіями матеріалознавства, правил дорожнього руху, будови автомобіля;

О.В.Щирбула – завідувачка швейною майстернею (в декретній відпустці);

О.Ю.Мошуренко – старший лаборант лабораторій теплотехніки та робочих машин;

В.В.Мітйя – старший лаборант лабораторії автоматики, робототехніки та мехатроніки.

Джерела інформації

1. Полудень В.К., Полудень Д.В., Поляков В.О., Кримська Д.В. Художня обробка деревини. Посібник для вчителів. – Кіровоград: “Народне слово”, 1998. – 95 с.

2. Особові справи викладачів та співробітників кафедри з 1946 р. (Архів університету).

3. Річні звіти кафедри (Архів кафедри).

4. Особисті спогади ветеранів кафедри (Архів кафедри)

5.<https://phm.cuspu.edu.ua/kafedri/kafedra-teoriji-ta-metodiki-tekhnologichnoji-pidgotovki-okhoroni-pratsi-ta-bezpeki-zhittediyalnosti/istoriya-kafedri.html>

6. Горбинко В.М. Світова історія масових «дитячих таборів» / В.М.Горбинко // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – 2013. – Вип. 12. – С. 268-277.